

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Ὑψωσιν τοῦ Σταυροῦ.

(Μαρκ. 8, 34—9, 1).

Οἱ περὶ τοῦ Σταυροῦ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὅποιας ιδέας καὶ ὁποῖα συναισθήματα πρέπει νὰ γεννᾷ
εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ χριστιανοῦ ὁ Σταυρός.

«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθεῖν ἀπαρνη-
σάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν Σταυρὸν
αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι.»

Σήμερον, Κυριακὴν πρώτην μετὰ τὴν Ὑψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἀναγινώσκεται ἐπ' Ἐκκλησίαις τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ διαλαμβάνον τοὺς περὶ Σταυροῦ λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοὺς βαρυσημάντους τούτους περὶ Σταυροῦ λόγους ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, ὅτε ἐπλησίαζε τὸ σωτήριον αὐτοῦ πάθος καὶ ὁ σταυρικὸς θάνατος. Εἶπε δὲ αὐτοὺς εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ὁ ὁποῖος ἀκούων τὸν Κύριον νὰ προλέγῃ, ὅτι θὰ ὑποστῇ τὸν σταυρικὸν θάνατον, ἐζήτει ν' ἀποτρέψῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου. Καὶ τοὺς κατηγορηματικοὺς τούτους περὶ Σταυροῦ λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔταξεν ὅπως ἀναγινώσκονται ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία σήμερον Κυριακὴν πρώτην μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Σταυροῦ, καθ' ἣν ἐορτάζομεν τὸ ἱστορικὸν γεγονός τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ τῆς κοινῆς προσκυνήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκεται καὶ κατὰ τὴν τρίτην Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν, καὶ ἐπειδὴ ἡρμηνεύθη εἰς προηγουμένην ἡμῶν διδαχὴν (βλ. φυλλάδ. ΛΣΤ').

Ι.), διὰ τοῦτο θ' ἀφιερῶσωμεν σήμερον τὸν λόγον εἰς θέμα διδασκαλίας ὅχι ὀλιγώτερον ἐνδιαφέρον. Πολλοὶ δηλ. τῶν σημερινῶν χριστιανῶν δὲν ἔχουν σαφῆ ἰδέαν οὔτε περὶ τοῦ τί σημαίνει ὁ Σταυρὸς, τὸν ὁποῖον προσκυνοῦμεν, οὔτε περὶ τοῦ ποῖα συναισθήματα καὶ ἰδέας πρέπει νὰ ἔχωμεν ὅσας φορὰς προσκυνοῦμεν καὶ ἀσπαζόμεθα τὸν Σταυρὸν ἢ κάμνομεν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ. Οἱ περισσότεροι δυστυχῶς τῶν σημερινῶν χριστιανῶν μηχανικῶς μόνον καὶ χωρὶς νὰ ἐννοῶσι καθὼς πρέπει προσκυνοῦσι καὶ ἀσπάζονται τὸν τίμιον Σταυρὸν καὶ κάμνουσιν ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ στήθους τὸ σημεῖον αὐτοῦ.

Καὶ πρῶτον ὁ τίμιος Σταυρὸς μᾶς ἐνθυμίζει τὴν συμφιλίωσιν καὶ τὴν συνδιαλλαγὴν, ἡ ὁποία ἔγεινε μετὰξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων δυνάμει τοῦ ἐκχυθέντος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τὴν παρακοὴν καὶ παράβασιν τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὕας καὶ τὴν ἐξορίαν αὐτῶν ἐκ τοῦ Παραδείσου, δὲν ὑπῆρχε πλέον ἀγάπη καὶ φιλία μετὰξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἀπομάκρυνσις καὶ ἔχθρα. Εἰς τρόπον ὥστε ἐκ τῶν ἀνθρώπων οὐδεὶς πλέον ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν μέγαν καὶ δικαιοτάτον Μωϋσῆν ὁ Θεὸς ἐφανερώθη ἐν μέσῳ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ γνόφου τοῦ ὄρους Σινᾶ. Ἐπρεπε νὰ εὑρεθῇ ἐν πρόσωπον τὸ ὁποῖον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς Μεσίτης μετὰξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ τὸ ὁποῖον νὰ ἔχῃ τόσην σημασίαν καὶ δύναμιν ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ εἰμπορέσῃ νὰ μαλάξῃ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, νὰ λάβῃ τὴν συγχώρησιν ἀπ' αὐτοῦ διὰ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν εἰρήνην, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν φιλίαν μετὰξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Ἀλλὰ πρόσωπον τοιοῦτον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι ἀπλούς ἄνθρωπος. Ἐπρεπε νὰ εἶναι ταυτοχρόνως καὶ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος. Καὶ τοιοῦτος ἦτο πράγματι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ ἐκ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, διὰ μὲν τῆς ὑπερφυσικῆς καὶ θείας αὐτοῦ ἐνανθρωπήσεως ὠμίλησε πρὸς ἡμᾶς

τοὺς ἀνθρώπους πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, ἐφώτισε τὸν νοῦν ἡμῶν καὶ ἠλέκτρισε τὰς καρδίας ἡμῶν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τῆς θείας αὐτοῦ διδασκαλίας, διὰ δὲ τοῦ σταυρικοῦ του θανάτου καὶ διὰ τοῦ ἐκχυθέντος παναχράντου αὐτοῦ αἵματος ἐξιλέωσε τὸν Θεόν, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν συγχώρησιν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐγείναμεν ἡμεῖς καὶ πάλιν υἱοὶ Θεοῦ, χάρις εἰς τὰ παθήματα καὶ τὸν σταυρικὸν θάνατον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ τὴν χάριν ταύτην πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους πρέπει πρὸ παντὸς νὰ ἐνθυμίζῃ εἰς ἡμᾶς ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

Δεύτερον, ὁ Σταυρὸς μᾶς ἐνθυμίζει τοὺς πολυσημάντους ἐκείνους λόγους τοῦ ἀποστόλου Παύλου, κατὰ τοὺς ὁποίους ὁ Σταυρὸς εἶναι τὸ κέντρον καὶ ἡ ψυχὴ ὅλης τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος: «**Ἡμεῖς, λέγει, κηρύττομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἑλλήσι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσι, Χριστόν, Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν**» (ἀ' Κορινθ. 1, 23—24). Διότι ὅπως ἐλέχθη ἀνωτέρω, ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ παριστάνει ὅλον τὸ μέγα καὶ βαθύτατον μυστήριον τῆς ἀπολυτρώσεως ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς κατάρας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ αἰωνίου θανάτου.

Τρίτον, ὁ Σταυρὸς ὑπενθυμίζει εἰς ἡμᾶς τὴν μεγαλειτέραν νίκην, ἡ ὁποία ἐγείνεται ποτε ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ μέρους τοῦ πνεύματος κατὰ τῆς σαρκὸς καὶ τῆς ὕλης. Εἰς αὐτὸν βλέπομεν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀφ' ἑνὸς τὴν δύναμιν ν' ἀνιστᾷ ἄλλους ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ὁποῖος ἦτο ἀφ' ἑτέρου ἀθῶος ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καὶ ἀπὸ πάσης κατηγορίας, νὰ ὑπομένη θεληματικῶς τὸν σταυρικὸν θάνατον, καὶ ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ νὰ συγχωρῇ ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ τοὺς σταυρωτὰς αὐτοῦ λέγων: «**Πάτερ, ἄφεες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι**». Καὶ ὅστις ἐξ ἡμῶν ἔτυχεν νὰ ἀκούσῃ τοὺς παραλογισμοὺς τῶν σημερινῶν ὑλιστῶν, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐκτὸς τῆς ὕλης δὲν ὑπάρχει ἄλλο τι, ὅστις θέλει νὰ ἴδῃ ὀφθαλμοφανῶς, πῶς ὑπεράνω

τῆς ὕλης καὶ τῆς σαρκὸς κεῖται μία ἀόρατος καὶ ἀθάνατος δύναμις, ἡ ὁποία καλεῖται πνεῦμα· καὶ ὅστις, τέλος, θέλει νὰ ἴδῃ ὀφθαλμοφανῶς, πῶς ἐναντίον τῆς ἀγωνίας καὶ τῶν πόνων τοῦ σώματος νικᾷ ἡ δύναμις τῆς θελήσεως καὶ τοῦ πνεύματος, δὲν ἔχει παρὰ νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Θὰ ἴδῃ τότε ὅτι καὶ ἐκ τῆς ἀπόψεως ταύτης ὁ Σταυρὸς εἶνε πράγματι κλίμαξ καὶ γέφυρα μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ!

Καὶ τελευταῖον, ὁ Σταυρὸς μᾶς ὑπενθυμίζει ὅλας ἐκείνας τὰς μεγάλας χριστιανικὰς ἀρετὰς, τὰς ὁποίας θαυμάζομεν εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν Παθῶν καὶ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος: τὴν τελείαν δηλαδὴ ὑπακοὴν εἰς τὸ θεῖον θέλημα, τὴν ὁλόψυχον ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, τὴν μεγάλην ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν εἰς τὰς συμφορὰς τοῦ βίου, τὴν εἰλικρινῆ συγχώρησιν τῶν ἐχθρῶν καὶ τὴν πλήρη καὶ ἀκλόνητον πεποίθησιν εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. Ταύτας καὶ τὰς παρομοίας ἀρετὰς χρεωστεῖ καθεὶς ἐξ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν νὰ μιμῆται, σύμφωνα πρὸς τοὺς λόγους τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ὁ ὁποῖος ρητῶς λέγει, ὅτι τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ πρέπει νὰ χρησιμεύωσι δι' ἡμᾶς παράδειγμα καὶ ὑπογραμμὸς μιμήσεως: «Χριστός, λέγει, ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑποληπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσῃτε τοῖς ἵχνεσιν αὐτοῦ» (α' Πέτρ. 2, 21). Εἴθε λοιπὸν ἡ προσκύνησις, ὁ ἀσπασμὸς καὶ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ νὰ διεγείρωσι πάντοτε καὶ πανταχοῦ τοιαύτας ιδέας καὶ ἐνθυμήσεις εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν καθενὸς ἐξ ἡμῶν καὶ νὰ κινῶσιν ἡμᾶς εἰς τὴν μίμησιν τῶν μεγάλων τούτων χριστιανικῶν ἀρετῶν. Ἀμήν!

15 Σεπτεμβρίου 1902.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Наукова бібліотека
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕЧНИКОВА

02/09/25

902601

НБ ОНУ